

MIKSI VANHUSTA EI SYÖTETÄ?

Vierailin äitini luona sairaalassa, kuten tapanani on, ruoka-aikaan, koska hän yleensä silloin istuu jo pyörätuolissaan eikä minun tarvitse auttaa häntä sängystä nousemiseen. Aikanaan leikattu tyräni on ilmeisesti uusimassa joten minun täytyy varoa nostamista.

Nyt äiti oli niin väsynyt, että torkkui käytävällä ja ruuan tullessa ei ollut kykenevä syömään itse. En ole vielä koskaan syöttänyt häntä, vaikka joskus olinkin auttanut jälkiruuan kanssa.

Jossakin vaiheessa vastapäiselle paikalle pöydässä tuotiin vanha mies, jonka tuojatotesi että viereen on jätettävä tila syöttäjälle, koska mies ei itse söisi. Hänen ruokansa tulikin sitten aika pitkän ajan päästä, ja yksi hoitajista tuli viereen, tiukaksi moneen kertaan eikä mies sittenkin voisi syödä itse. Ei, hän ei voisi syödä, kun ei ole silmälasejakaan! Hoitaja meni etsimään itselleen tuolia, mutta ei löytänyt ja totesi hänen täytyvän syöttää seisaaltaan, ja väärältä puolelta. Jonkin aikaa hän syöttikin, mutta yhtäkkiä totesi, että miehen tulee syödä itse loppuun. Hän ei mennyt minnekään toisen potilaan luokse vaan maleksi käytävällä.

Kaikki tämä tuntui melko kummalliselta, koska miehen tuonut hoitaja jo oli selvästi todennut, että miestä täytyy syöttää. Kertooko tämä tapaus jotakin siitä, mistä maassamme niin paljon puhutaan? Yleensä todetaan, ettei hoitajilla ole aikaa syöttää potilaita, ja siksi monelta syöminen jää joskus olemattomaksikin, niin että vanhus yksinomaan tästä syystä kuihtuu ja kadottaa lisää vähäisestä terveydestään.

Ymmärrän olevan olemassa potilaita, jotka ehkä pystyisivätkin syömään, mutta jostakin syystä odottavat syöttämistä. Silloin on oikein pyrkiä saamaan potilas itse syömään, mutta tämä tapaus tuntui vierailijasta aika oudolta, etenkin kun hoitaja vain lähti kävelemään käytävälle, eikä hänellä ollut autettavanaan ketään toista potilasta. (Mainittakoon, että tämä on tuolla osastolla ainoa negatiivisena mieleen jäänyt asia, mutta yksikin tällainen tapaus on liikaa!)

Yleensä ottaen ruoka tulee valmiiksi annosteltuna jostakin muualta, eikä se jo saapuessaan ole mitenkään erikoisen kuumaa. Kun syöminen siirtyy syystä tai toisesta, tai potilas on aivan käytävän toisessa päässä, on monen mielestä ruoka jo saapuessaan liian kylmää. Kun nyt vanhus jäi paikalleen osittain syöty ruoka edessään, jäikö ruoka nyt kokonaan syömättä vai syötettiinkö se hänelle sitten kylmänä, kun oli annettu aikaa miettiä, syökö itse vai ei?

Emme siis ole selvillä siitä mikä motiivi hoitajan käyttäytymiseen oli, mutta ei tarvita monia tällaisia tapauksia kun ihmiset jo puhuvat kotona ja teillä ja aivotvierillä siitä, kuinka potilaita ei hoideta oikealla tavalla.

Olen aina ihmetellyt miksi me suomalaiset nielemme kaiken sellaisella tavalla. Oikeastaan mikään ei muutu jos vain ihmetellään ja kerrotaan eri tapauksista juoron tavalla. Eikö olisi aika ottaa kantaa asioihin ja pyrkiä muuttamaan epäkohtia? Yhdistyksemme on nyt päättänyt ottaa vanhusasian yhdeksi auttamismuodoksi.

Olemme aina ihmetelleet kuinka naapurimaamme kansalaiset suhtautuvat lakonisesti kaikkeen heille tapahtuvaan, mutta alkaa tuntua siltä, ettei meidän oma kansamme ole yhtään sen kummempi. Osaamme kyllä valittaa ja kummastella, mutta emme ole halukkaita pyrkimään muuttamaan asioita, usein taka-ajatuksena, ettei tämä koske minua itseäni. Asiat eivät muutu vain toteamalla ne, vaan kaikkeen muuttamiseen tarvitaan paljon enemmän.

Miksi päättäjämme eivät todella näe yksittäisen kansalaisen oikeuksia ja toimi nimenomaan avuttomien ja heikkojen hyväksi? Olisiko vastaus siinä, mitä eräs henkilö melko vihaisena totesi: ”Kaikki johtajamme ovat rikkaita ihmisiä, niin kansanedustajat kuin kunnallispoliitikotkin, sillä eihän eduskuntaan ja valtuustoihin pääse kuin vain ihmiset, joilla on varaa kalliisiin vaalimainoksiin!” Onko siis kaikki varainsiirto köyhiltä rikkaille johtanut tälle tielle, missä köyhän asia jatkuvasti näyttää olevan heikommalla ja huonommalla tolalla? Esimerkkinä Heinolan kaupungin vanhainkotipaikkatilanne, mikä ei juurikaan poikkea monien muiden paikkakuntien tilanteesta. Viime vanhainkotiremontin yhteydessä vähennettiin kaksikymmentäviisi paikkaa, ja nyt koko ajan on jonottamassa yli kolmekymmentä ihmistä vanhainkotiin. Rikkaat ihmiset eivät totuuden nimessä tarvitse vanhainkotipaikkoja, vaan nimenomaan köyhät, joilla ei ole varaa palkata hoitajaa tai maksaa yksityisen hoitolaitoksen maksuja.

Elämme ajassa, jossa muutokset eivät tapahdu ilman joukkovoimaa. Yksittäisten ihmisten kannanotot saattavat hetkeksi herättää ajatuksia, mutta vain yhteisestä vaatimuksesta tapahtuu jotakin käytännössä. Tulemme lähestymään tämän asian johdosta erilaisia järjestöjä ja seurakuntia. Ihmetyttää melkoisesti se, ettei valtiokirkkomme missään vaiheessa ole voimallisemmin puuttunut tähän karkeaan epäkohtaan. Tässäkin valtavassa laitoksessa valitetaan nykyistä taloudellista tilannetta ja joitakin seurakuntia uhkaa konkurssi??? Aikanaan yksi katolisen kirkon johtohenkilöistä vetosi katoliseen kansaan varainkeruun merkeissä. Käteisvarat kuulemma olivat vähissä! Jokainen valistunut ihminen ja erikoisesti kirkkokansaan kuuluva tietää, että kaikki maailman rikkaudet ovat tuossa kirkossa. Mitähän tarkoitusta varten luterilainen kirkko säilyttää valtavia maa- ja kiinteistöomaisuuksiaan? Eikö tässä nykyisessä tilanteessa kirkko voisi myydä osan omaisuudestaan ja perustaa vanhustenhoitolaitoksia?

Tässä ajassa on kummallinen suuntaus vallannut kaiken taloudellisen alueen. Aikanaan toimittiin paljon omakustannuseriaa, kunhan vain työntekijät saivat palkkansa. Nykyään ei riitä enää voitto, vaan tuloksena pitää olla suuri voitto! Riskitekijöitä korostetaan siinä määrin että tulos maksimoidaan jopa aivan mahdottoomaan. Siksi sijoittajia ja päättäjiä kiinnostaa vain varman voiton takaama yritys tai hanke. Yhteiskunta on sairastunut samaan ahneuteen, ja kaikki vähäisemmän tuoton tuova toiminta halutaan ulkoistaa yrittäjille, jotka taas puolestaan pyrkivät maksimoimaan voiton. Meille vakuutetaan kaiken olevan väistämätöntä ja välttämätöntä, ja me olemme hyväuskoisia emmekä osaa epäillä petosta. Me olemme valmiita nielemään vaikka millaisia epätotuuksia, niin kauan kuin ne eivät näytä koskevan meitä itseämme. Ne eivät koske meitä ehkä juuri nyt, mutta mahdollisestikin jo huomenna.

Minne on meiltä kadonnut kaikki ennakoimisen kyky tai pitäisikö sanoa tahto? Me elämme tätä päivää hurjassa kiihossa, vain kuvitellen elävämme. Me pahoittelemme menneisyyttä ja uskomme tulevaisuuden tuovan korjauksen kaikkeen, käsittämättä ollenkaan että voimme elää vain tätä päivää. Tänään on tehtävä oikeat ratkaisut, sillä mikään ei tapahdu yhdessä hetkessä! Tarkoitamme ettei mikään hyvä ja rakentava tapahdu hetkessä, hetkessä tapahtuu vain kaikki se mitä kutsumme tsunamiksi tai katastrofiksi!

Mikään ei todellisuudessa ole ilmaista eikä mikään enää tule kuin Manulle illallinen. Kaiken kestävän ja todellisen eteen pitää työskennellä ja vuodattaa hikeäkin. Siksi tarvitsemme suoranaisten kansanliikkeen asioiden korjaamiseksi. Osa varoista on hävinnyt tulonsiirron perusteella köyhiltä rikkaille, mutta silti on vielä varoja esim. vanhainhoitolaitosten rakentamiseksi, jos vain tahtoa löytyy. Mutta tänään emme saa mitään mitä emme tosissamme osaa vaatia!

Mitä tarkoittaa vanhuksen ”alas ajaminen”?

Mitä tarkoittaa jonkin teollisuuslaitoksen tai yrityksen alas ajaminen? Kun jostakin syystä ei haluta kyseisen toiminnon jatkumista, lopetetaan raaka-aineen ja käyttövoiman syöttäminen koneisiin. Laitos ajetaan alas, eli pysäytetään tarpeettomana tai lakon vuoksi.

Millä tavoin sitten vanhus ”ajetaan alas”? Syöttämällä myrkyä, ampumalla, upottamalla järveen? Ei, eihän toki! Edellä mainittu toimintahan on rikollista, ja siitä joutuu vankilaan. Vanhuksen ruokkimistakaan ei voi lopettaa ainakaan näkyvällä tavalla. Mutta millä tavoin sitten on mahdollista toteuttaa alas ajaminen?

Vanhus on elänyt koko elämänsä omissa kodissa joko yksin tai puolisonsa kanssa. Elämälle on antanut merkityksen tietty, tuttavallinen, kotoinen elinpiiri kaikkeen siihen kuuluvine tekijöineen. Nämä tekijät ovat hieman poikkeavia eri ihmisten elämässä, mutta yhteisiäkin piirteitä on valtavasti. Kaikkien ruumiillisten tarpeiden täyttäminen on yksi elinehdoista, vaikka joskus tuntuu yhteiskuntakin omaksuneen tuon niin kuuluisan romaanimiehen ajattelukannan: ”Harmin paikka, että tuo kirottu hevonen kuoli heti kun se oli oppinut olemaan syömättä!”

Ruumiilliset tarpeet ovat loppujen lopuksi aika pienimerkityksisiä sen rinnalla, että ihminen kuitenkin on ensisijaisesti henkinen olento. Ruumiillisen ravinnon ja ruumiillisten tarpeiden täyttymättä jääminen ei ole todellisuudessa ollenkaan niin vahingollista kuin tiettyjen henkisten ja hengellisten edellytysten pois jääminen. Osittainen ravinnon puute tai vaatetuksen puutteellisuudet eivät vaikuta niinkään haitallisesti ihmiseen kuin tarpeellisten ja välttämättömien henkisten tekijöiden pois jääminen. Ihminen tarvitsee, voidakseen elää ihmisarvoista elämää, tietyn määrän ihmisarvoa ja tunnustusta, tunnetta siitä että hänellä on oikeuksia tässä elämässä, ja että häntä arvostetaan ja tarvitaan ihmisyhteisössä.

Vanhuksen joutuminen pois tutusta ympäristöstään laitoshoidon on aivan maailman mullistava muutos hänen elämässään. Omissa kodissaan hän on ollut henkilö joka on päättänyt seurasta ja itse asiassa kaikesta elämään liittyvästä. Nyt hänet on

kuitenkin sairaus temmannut pyörteeseen, jota hän ei missään suhteessa voi hallita. Hän ei saa päättää kenen kanssa hän jakaa huoneensa, hän ei saa päättää vaatetuksesta, vaan jokaisen on pukeuduttava ainakin pääsääntöisesti sairaalan vaatteisiin. Hän ei saa päättää syömisestään eikä nukkumaanmenoajoista, vaan laitoksen rutiinia on noudatettava orjallisesti, jos haluaa säästyä moitteilta tai nuhtelevilta katseilta. Ainoa mitä hänellä on yksityisalueeksi luokiteltavaa, on pieni, ahdas sairaalan potilaspöytä kaksine laatikoineen, joihin ei mahdu juuri mitään ja joita ei edes saa lukkoon. Jos mieli on hieman sekava, on jatkuva pelko siitä että joku varastaa kamman tai jalkarasvatuubin. Pöydän ylimmälle tasolle mahtuu muutama kukkamaljakkko, mutta ei juurikaan muuta. Hänellä ei ole siis mitään kodista muistuttavaa, tai kodinomaisten ilmapiirin luovaa esinekokonaisuutta.

Hänet on siis temmattu aivan toiseen maailmaan, missä ei ole mitään tuttua, mutta kylläkin monia pelottavia ja suorastaan kauhistuttavia asioita. Viereisessä vuoteessa makaava potilas saattaa olla hyvinkin sekava, sillä täpötäydessä sairaalassa ei ole mahdollista miettiä potilaiden sopivuutta ympäristöönsä, vaan kukin sijoitetaan vapaaseen vuoteeseen. Yksinäisyyteen tottunut vanhus siten kuuntelee koko valveillaolonsa ajan viereisen potilaan sekavaa ääntelyä. Tämä saattaa minuuttikaupalla toistaa hoitajien tai vierailijoiden puheesta mieltämiään muutamaa sanaa hokien: ”Liisa tuli, Liisa tuli, Liisa tuli!” Kun sitten joku kysyy onko vierailijalla tarpeeksi rahaa siihen ja siihen ostokseen, alkaa hokeminen: ”Otin kaksikymmentä euroa! Otin kaksikymmentä euroa! jne....”

Potilaamme saa ruokaa viisi kertaa päivässä ja vaipat vaihdetaan tarpeeksi usein, eli onko hänellä valittamista, kun hoitoon kuuluu kaikki tarvittava? Vai kuuluuko? Olemmeko pahoja ja ilkeitä, jos väitämme että häntä ajetaan alas aivan konkreettisesti? Hänellä on sillä hetkellä kaikki ruumiillisesti tarvittava, lukuun ottamatta mahdollisuutta ulkoiluun, vaikka hän siihen on elämänsä aikana tottunut. Mutta kuka nyt ulkoiluttaisi sairaalapotilasta, sehän on ennenkuulumatonta!

Vanhukseltamme on hänestä itsestään riippumattomista tekijöistä johtuen riistetty kaikki sellainen, mikä edesauttaisi hänen henkisen elintoimintonsa säilymistä tai elpymistä. Voimme sanoa ilman sarvia ja hampaita, että jo yksinomaan hänen sijoittamisensa samaan huoneeseen tuollaisen jatkuvasti äänessä olevan ihmisen kanssa merkitsee hänen ”alas ajamistansa”, joka tosin ei tapahdu yhdessä hetkessä.

Vanhainkotiin kuuluvan vanhuksen sijoittaminen sairaalan pitkäaikaisosastolle on kaiken oppimamme mukaan mitä pahinta henkistä väkivaltaa! Kuvitelkaamme itse kukin oma persoonamme vanhuksemme paikalle. Jos työpaikalla koemme jonkun työtoverin jankuttavan samaa asiaa kiusaantumiseen asti, hermostumme tavattomasti jo yhden päivän aikana ja julkituomme paheksuntamme hyvinkin voimallisella tavalla. Jos sama jatkuu päivästä toiseen, alamme hyvin pian menettää hermomme ja koemme kadottavamme mahdollisuuden tehokkaaseen työskentelyyn.

Kukaan meistä ei usko selviytyvänsä työpaikalla tällaisen ihmisen kanssa, vaikka meillä onkin mahdollisuus etsiä johonkin toiseen huoneeseen, ja onhan työai-

ka rajallinen, niin että pääsemme kotiin tai raikkaaseen luontoon tuulettumaan. Mutta että joutuisimme makaamaan kiusallisen työtoverimme kanssa yötä päivää samaan huoneeseen! Ei, hulluksihan siitä tulisi kuka tahansa, eikä sellaista pidetä edes mahdollisena. Jos terve ihminen kokee asian tällaisella tavalla, niin kuinka sitten sairastuu ihminen? Jos ei viereisen vuoteen potilas hoe mitään, vaan nukkuu, kaikkua käytävältä jonkun miespotilaan kova karjaisu: ”...kele, ...tana, apua, hoitaja heti tänne!” Hoitaja ei tule eikä mene, koska mies on huutanut samaa jo viikkokausia ja kymmeniä kertoja päivässä!

Jos työpaikalla koettu jankuttaminen tai henkisesti raskas ilmapiiri koetaan terapian tarpeena ja oikeutuksena tuoda julki mielipiteensä ja tahtonsa vaikkapa johtajan tai terapeutin edessä, niin mitä meidän tulisi ajatella sairaalailmapiiristä, kun kerran hoitajilla ei ole aina aikaa edes potilaiden syöttämiseen! Hoitaja voi vain todeta hämmästelevälle vanhukselle, ettei hän voi mitään sille että joku koko ajan huutaa jotakin. **Siis jo pelkät olosuhteet ajavat alas tähän ilmapiiriin joutunutta vanhusta ilman että kenenkään tarvitsisi olla paha.** Tämä yhteiskunta on paha, kun se ei kerran tajua, että on mitä suurinta henkistä väkivaltaa sijoittaa vanhainkotiin tai dementiaan tarkoitettu vanhus sairaalan pitkäaikaisosastolle, vain siitä syystä, ettei ole kyllin hoitopaikkoja, vaikka tilanne on ollut tiedossa vuosikausia.

Vanhuksemme sairaus on jo hoidettu ja hänen vaatuksestaan ja ruuustaan pidetään huoli, edellyttäen että hän itse lusikoi ruuan suuhunsa. Tämä puoli on siis kunnossa, mutta miten vastoin kaikkea näkemystämme tästä tuntemastamme vanhuksesta hänen henkisyytensä on unohdettu tai kadotettu totaalisesti? Ihminen voi paastota pitkään ja kärsiä vilua ja puutetta, mutta henkisyiden kieltäminen aiheuttaa paljon suurempia ongelmia. Ruuan vähyyys voidaan korvata paremmalla ravinnolla ja posket pyörivät jälleen, mutta jos vanhukset katoaa koko entinen henkinen maailma ja ympäristö, ei mikään mahti eikä valta kykene palauttamaan hänelle niitä henkisiä voimavaroja, jotka nyt ovat kadonneet. Laitostuminen on hyvin vakava asia ja merkitsee jonkin menettämistä lopullisesti. Käsitämmekö, ettei ole kysymys vain joistakin ulkopuolisista ihmisistä, vaan itsekin eräänä päivänä olemme vanhoja ja vanhuksemme asemassa?

Olemme sidottuja pyörätuoliin ja vuoteeseemme, emmekä saa poistua tästä ahdistusta tuottavasta ilmapiiristä. Tietäessä mielessä tulee kuitenkin olla kiitollinen että on katto päällä, vaatteet ja melko tyydyttävä ruoka viisi kertaa päivässä. Kaikki tämä voi olla kiitollisuuden aihe sellaiselle ihmiselle, joka tietää vielä pääsevänsä kotiin, mahdollisesti viikon parin päästä, mutta entä miten on ihmisen suhteen, joka tajuaa kotiin palaamisen mahdottomaksi? Pystyykö hän tiedostamaan kaikki tähän liittyvät asiat ja lokeroimaan ne oikeille paikoille mielenrauhan palauttamiseksi? Tuskin, koska hän ei saa mitään henkistä tukea pohdiskeluilleen. Hänen suurinta hätäänsä ja tarvettansa ei haluta tai ei pystytä tunnistamaan, koska nuoretkin ihmiset kärsivät terapian puutteesta, sillä säästöohjelmien johdosta kaikki mielenterveyspotilaat harhailivat kaduillamme ilman asiallista hoitoa. Kenen mieli todellisuudessa on sekaisin, tulisi meidän kysyä kaiken tämän keskellä. Ovatko päättäjät henkisesti siinä asemas-

ja missä heidän tulisi olla, kun kerran säästetään ihmisissä ja heidän terveydessään, ja jotkin valot tai katupinnoitteet ovat tärkeämpiä!

Kun ajattelee nykyistä kehitystä tarkemmin, ei monia vanhuksia edes tarvitse ajaa alas, koska tämä yhteiskunta on vienyt heidät asemaan, missä he päivittäin ja hetkittäin joutuvat kysymään elämänsä oikeutusta. Heidät on saatettu epäilemään elämänsä oikeutusta, sillä he eivät enää täytä niitä odotuksia mitä olemme heille asettaneet. Miettikäämme todella mitä odotuksia ihmiselle tänä päivänä asetetaan:

Tyydyttääksesi yhteiskunnan odotukset sinun on parasta olla:

Kaunis

Rikas,

Terve,

Hyödyllinen,

Työllistetty,

Kaikkeen tyytyväinen,

Nöyrä, jne.

Vanhuksemme saattaa olla kahta viimeistä, mutta tärkeimpiä kriteerejä hän ei täytä, eikä ole ollut tarpeeksi viisas kuollakseen pois ennen kuin on tullut taakaksi ja vaivaksi yhteiskunnalle ja omaisille.

Kummallista kyllä puhumme aina jostakin toisesta henkilöstä. Miksi emme puhuis itsestämme? Miksi aina asetamme vaatimukset ja kriteerit toisille ihmisille, mutta emme itsellemme? Me itse emme missään tapauksessa haluaisi kokea kuvailemaamme vanhuutta sairaalassa, eikä ehkä edes vanhainkodissa, mikä sekään ei ole mikään toiveiden täyttymyksen paratiisi. Hyvin suuressa määrin vanhainkodit ovat vieläkin vaivaiskoteja, mutta niissä kuitenkin on yleensä jotakin kodinomaista ja mahdollisuus ympäroidä itsensä tutuilla esineillä.

Sekavan tuntuinen vanhus ei läheskään aina ole sitä mitä hänestä kuvittelemme. Me teemme arviomme tietyn hetkisen tilanteen mukaan näkemättä kokonaisuutta. Dementiaa tiedetään vieläkin loppujen lopuksi hyvin vähän. Sama pätee muihin vanhusten sekavuustiloihin. Pitkäaikaiseurantaa on pystytty tekemään hyvin vähän, sekin säästöohjelmien vaikutuksesta. Kukaan meistä ei pysty tunkeutumaan vanhustemme aivoihin ja mieleen kertoaksemme mitä he todellisuudessa kokevat. Pelottavimmalta tuntuu ajatella niitä hetkittäisiä valveutumisia, mitkä varmastikin ovat todellisuutta kaiken sekavuuden keskellä. Mitä kokeekaan vanhus noina hetkinä, millainen kauhu täyttääkään hänet ilman meidän tiedostamistamme! Eli kaikki henkiset tekijät ovat potilastamme vastaan, jopa hänen oma mielensä palvelee hänen alas ajamiseen!

Vanhuksemme elää omaa maailmaansa, sitä uutta maailmaa, johon olosuhteet ja tämä yhteiskunta on hänet pakottanut. Hän on ehkä unohtanut nykyhetken ja elää nuoruutensa ajassa, sekavan mielen värittäessä ja antaessa epätodellisia piirteitä vanhoille kokemuksille ja muistoille. Hän ei tajua ajan kulumista eikä ehkä muista mitään viimeisimmästä asunnostaan, mutta hän tuntee kaikki entiset ja nykyiset tuttavat. Hän on joka suhteessa vielä ihminen, ja hän on sitä viimeiseen hengenvetoonsa

asti. Mutta olemmeko kykeneviä näkemään hänet ihmisenä, jolla on ihmisarvonsa loppuun asti? Nyt tsunamin tuhoja muistelevassa televisio-ohjelmassa todettiin, että ihmisellä on oikeus tulla kunnioitetuksi vielä kuolleenakin. Se on ehkä ylellisyyttä ja ei niin suuresta arvosta kuin se, että me voisimme kunnioittaa jokaista ihmistä hänen elämänsä ajan, sekavuudesta tai sairaudesta huolimatta!

Markku Vuori ihmissuhdekouluttaja

Ihminen tavattavissa ry:n toiminnanjohtaja

ihminentavattavissa.net

mv@markkuvuori.net

045-1314180

Tätä kirjoitusta saa vapaasti kopioida tai sen saa julkaista tiedotusvälineissä sillä edellytyksellä, että yhteystiedot säilyvät. Vähintään tulee mainita nettiosoitteemme: ihminentavattavissa.net

Toivottavaa on että tämä kirjoitus päättyy mahdollisimman monen päättäjän eteen, mahdollisesti vielä sanallisen mielipiteen kanssa. Ihmetystä herättävää on, ettei esim. luterilainen kirkko ole selvemmin ottanut kantaa asiaan.

Jos Sinulla on hyviä ajatuksia asiaamme koskien, olemme valmiit julkaisemaan ne nettisivuillamme ja mahdollisesti painettunakin.

Muutos vallitsevaan tilanteeseen on täysin mahdollinen, mutta siihen tarvitaan joukkovoimaa. Olisi varmastikin hyvä että perustettaisiin eri puolille maata jonkinlaisia yhdistyksiä, jotka painostavat viranomaisia toimimaan.

Tulemme jatkossa kirjoittamaan enemmänkin näistä asioista nettisivuillamme